

INGEZONDEN.

BOTSING VAN PLICHTEN.

Aan dr. L. VAN ROMUNDE.

Waarde Collega,

Vergun mij hier ter plaatse een vraag tot U te richten naar aanleiding van wat gij hebt geschreven in het *R. K. Artsenblad* van Januari. De aangelegenheid gaat n.l. een veel wijderen kring van artsen aan, dan door genoemd blad worden bereikt.

In het nummer van 19 Januari 1928 van dit *Tijdschrift* heb ik, daartoe in staat gesteld door prof. VAN DE LOO, opgesomd, wat de arts heeft te doen en te laten ten opzichte van zijn R. K. patiënten, ten einde deze niet in botsing te doen komen met hun geloofsplichten. Daaronder werd genoemd:

„De geneesheer zij daarom ook *uiterst voorzichtig* met waarschuwingen tegen een nieuwe praegnatie, wyl hij daardoor de echtelieden zoo licht in de verleiding brengt, *den coitus zóó te stellen, dat zij bevruchting moedwillig verhinderen en dien-tengevolge hevige zielsconflicten veroorzaakt*”.

In uw opstel over de brochure van SMULDERS betreffende het beperken van het huwelijksverkeer tot de dagen, waarop bevruchting, naar men meent, slechts zelden kan plaats hebben, komt gij nu op tegen het volgen van deze „methode” als er geen ernstige redenen voor bestaan. Het gebruiken van een *middel* (de bijwoning) met *uitsluiting* van het *doel* (de voortplanting) acht gij laakbaar en beschouwt gij als zonde. Tot zoover valt niets op te merken. Maar nu zegt gij verder: „*geoorloofd zou het slechts kunnen zijn in die gevallen, waartij het malum door een bonum werd gecompenseerd*”, en dan noemt gij als voorbeeld het geval, dat de man wel en de vrouw geen kinderen meer wenscht — en dan door een fecundatie tweedracht in huis zou komen.

Hier is niet eens sprake van wat wij een geneeskundige indicatie noemen, en reeds acht gij het bonum (de vrede in huis) van grooter waarde dan het malum. Hoe veel te meer zou dan het behoud van de gezondheid der huismoeder als een bonum moeten worden beschouwd, dat het malum in beteekenis overtreft. Ik denk hierbij natuurlijk uitsluitend aan ernstige geneeskundige indicaties, en niet aan welwillendheidsadviezen. Maar bestaat zulk een ernstige indicatie, dan vereischt de bevordering van het bonum een „malum” van zekerder werking dan het gebruik maken van wat ik reeds een halve eeuw geleden op college „de philosophische dagen” heb hooren noemen (de professor achtte het zeer onphilosophisch, op die dagen te rekenen). En zoo bestaat voor U — en ik denk voor iedereen — op dit gebied een botsing tusschen plichten, en van de omstandigheden zal het afhangen, welke plicht den voorrang moet hebben.

Maar de niet-katholieke arts, hetzij hij (of zijn patiënte) *al of niet* gebonden is door een „moraalclausule”, zal, kennende de zeer stellige voorschriften, die ik aan prof. VAN DE LOO's inlichtingen heb ontleend, zich van raadgevingen als door U besproken *te allen tijde* tegenover R.K. patiënten onthouden. Want „hevige zielsconflicten” vormen een contra-indicatie, waartegen de indicaties tot zulke raadgevingen het wel meestal moeten afleggen.

Is deze opvatting van den niet-katholieken arts nu te streng? Onjuist toch zou het zijn, dat hij zich een strengere opvatting ging opleggen ten opzichte van zijn R.K. patiënten dan zijn katholieke vakgenoot, die immers beter op de hoogte is. Gaarne ontving ik eenig licht op dit duistere punt. Wilt ge het verschaffen — bij voorbaat mijn dank!

H. PINKHOF.

HET JAVA ONDERZOEK.

Prof. KLEIWEG DE ZWAAN is zoo vriendelijk geweest, het laatste verslag van het anthropologisch onderzoek van Java, uitgegeven onder den titel „*Somatical Investigation of the Javanese 1929*”, in dit *Tijdschrift* aan te kondigen 1).

1) *Ned. Tijdschr. Gen.* 1930 No. 40 Vriendelijk dank aan de Uitgevers voor de toezending